

INTRODUCERE LA NOUL TESTAMENT

„Valoarea acestor Scrieri, istorică și spirituală, este total disproporționată, față de numărul și lungimea lor, iar influența pe care o exercită ele asupra vieții și istoriei e imposibil de calculat. Căci în aceste scrieri ne aflăm la amiaza zilei ce începuse în Grădina Eden. Cristosul Profeției din Vechiul Testament devine Cristosul Istoriei în Evanghелиi; Cristosul Experienței, în Epistole; iar în Apocalipsa, Cristosul Slavei.”
— W. Graham Scroggie

I. Semnificația termenului: „Noul Testament“

Înainte de a ne lansa în largul mării studierii Noului Testament, sau chiar a unei porțiuni relativ mici din el, cum ar fi o singură carte, este util să petrecem câțva timp familiarizându-ne cu faptele generale privitoare la Cartea Sfântă pe care o numim „Noul Testament“.

Atât „testament“ cât și „legământ“ reprezintă traducerea aceluiași cuvânt grec (*diatheke*) iar în vreo două locuri din epistola către Evrei încă nu s-a putut stabili care dintre cei doi termeni este cel mai adecvat echivalent al originalului grec. În titlul Scripturilor creștine însă termenul „legământ“ este fără îndoială preferabil, deoarece Cartea constituie un pact, o alianță sau un *legământ* între Dumnezeu și poporul Său.

Se numește *Noul Testament* (sau *Legământ*) pentru a se deosebi de Vechiul Testament (sau „mai vechi“).

Ambele testamente au fost inspirate de Dumnezeu și, prin urmare, sunt de folos pentru toți creștinii. Firește însă credinciosul în Cristos va fi îndemnat să deschidă mai des acea parte a Bibliei care îi vorbește direct despre Domnul și biserica Sa și despre modul în care dorește El să trăiască ucenicii Săi.

Relația dintre Vechiul Testament și Noul Testament a fost foarte plastic exprimată de Sfântul Augustin, în următoarele cuvinte:

Noul în Vechiul e ascuns;
Vechiul în Nou-i revelat.

II. Canonul Noului Testament

Termenul *canon* (*kanon* în greacă) se referă la un liniar sau etalon pentru măsurat sau evaluat. Canonul Noului Testament este colecția de scrieri inspirate. De unde știm că aceste scrieri sunt *singurele* scrieri care trebuiau incluse în canon sau că toate cele douăzeci și șapte de cărți individuale merită să fie incluse în canon? Având în vedere că au existat în acea perioadă a creștinismului primar și alte scrieri sau epistole (dintre care unele eretice), cum putem stabili cu certitudine că au fost incluse în canonul Noului Testament numai cele autentice?

S-a afirmat adesea că conciliul bisericesc a stabilit lista definitivă a cărților canonului pe la sfârșitul secolului al patrulea al erei creștine. Realitatea e însă că aceste cărți au avut caracter *canonic* de îndată ce au fost redactate. Ucenici evlavioși și plini de discernământ au recunoscut chiar de la început Scripturile inspirate, cum reiese de la 2 Pet. 3:15, 16, unde Petru recunoaște calitatea de Scripturi a scrierilor lui Pavel. În unele biserici, au existat însă, o vreme, anumite dispute în cazul unora dintre cărți (de exemplu, Iuda, precum și 2 și 3 Ioan).

În general, în cazul unei cărți scrise de un apostol, ca Matei, Petru, Ioan sau Pavel, sau de unul din cercul apostolilor, ca Marcu sau Luca, nu s-a pus deloc la îndoială canonicitatea lucrării respective.

Prin urmare, conciliul care a acordat recunoaștere oficială canonului Noului Testament, așa cum îl avem astăzi, nu a făcut altceva decât să *confirme* un fapt deja recunoscut și general acceptat de mulți ani.

Conciliul nu a întocmit o *listă inspirată* de cărți, ci o listă de *cărți inspirate*.

III. Paternitatea

Autorul Divin al Noului Testament este Duhul Sfânt. El este Cel care i-a inspirat pe Matei, Marcu, Luca, Ioan, Pavel, Iacov, Petru și autorul anonim al epistolei către Evrei (vezi introducerea de la cartea Evrei) în redactarea acestor cărți care le poartă numele. Cel mai bun și mai corect mod de reprezentare sau înțelegere a apariției cărților Noului Testament este să afirmăm că fiecare dintre ele a avut doi autori. Noul Testament nu este o lucrare parțial umană și parțial divină, ci total umană și total divină, în același timp. Elementul divin a păzit elementul uman de comiterea unor erori. Urmarea a fost o carte infailibilă și ireproșabilă, în prima redactare a manuscriselor originale.

Pentru a înțelege mai bine noțiunea de autor dublu al Cuvântului scris vom recurge la o analogie cu natura duală a Cuvântului Viu, adică Domnul nostru Isus Cristos. El nu este parte om și parte Dumnezeu (cum susține un mit grec), ci complet uman și complet divin, în același timp. Natura divină a făcut imposibil ca natura umană să greșească sau să păcătuiască în vreun fel.

IV. Timpul

Spre deosebire de Vechiul Testament, pentru a cărui redactare a fost nevoie de circa o mie de ani (de prin anul 1400 până în anul 400 î.Cr.), Noul Testament a fost scris în doar 50 de ani (între anul 50 și 100 d.Cr.).

Actuala ordine în care sunt înșiruite cărțile Noului Testament este cea mai adecvată, pentru biserica din toate timpurile. Se începe cu viața lui Cristos, apoi se vorbește despre biserică, urmând ca acelei biserici să i se dea instrucțiuni. În cele din urmă, se descoperă viitorul bisericii și al lumii. Dar cărțile nu au apărut în această ordine, ci au fost scrise pe măsură ce s-a simțit nevoia lor.

Primele cărți au fost așa-numitele „Scriori către bisericile tinere”, cum numește Phillips epistolele. Iacov, Galateni și Tesaloniceni au fost redactate probabil pe la mijlocul primului secol al erei creștine.

Apoi au urmat Evangheliile, în ordinea redactării: mai întâi, Matei sau Marcu, apoi Luca și la urmă Ioan. În final a apărut Apocalipsa, probabil către sfârșitul primului secol după Cristos.

V. Conținutul

Conținutul Noului Testament ar putea fi

rezumat concis în cele trei categorii principale:

Istoric

Evangheliile

Faptele Apostolilor

Epistolar

Epistolele lui Pavel

Epistolele generale

Apocaliptic

Apocalipsa

Creștinul care va dobândi o bună cunoaștere a acestor cărți va fi „desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună.”

Este rugăciunea noastră ca CBC să fie de mult ajutor pentru cât mai mulți credincioși, în sensul ca aceștia să fie cât mai bine dotați pentru orice lucrare bună.

VI. Limbajul

Noul Testament a fost scris într-un limbaj colocvial, vorbit de oamenii obișnuiți (numit *koine* sau „greaca comună”). Era a doua limbă de circulație, aproape universal cunoscută și folosită de cetățenii secolului al doilea al Creștinței, având cam același statut pe care îl are astăzi engleza.

După cum stilul cald și viu al limbii ebraice oferă mijlocul cel mai adecvat de exprimare pentru conținutul profetic, poetic și narativ al Vechiului Testament, tot așa greaca a fost providențial inzestrată să constituie vehiculul minunat pentru redarea conținutului Noului Testament. Limba greacă a cunoscut o extraordinară răspândire în timpul cuceririlor lui Alexandru cel Mare, în contextul în care soldații aflați sub comanda acestuia au simplificat și popularizat această limbă pentru uzul popoarelor cucerite.

Precizia cu care exprimă verbul elin timpul gramatical, bogăția vocabularului ei precum și alte trăsături unice ale acestei limbi fac din ea mijlocul ideal pentru comunicarea importanțelor adevăruri doctrinare întâlnite în cuprinsul epistolelor — în special în cărți cum ar fi epistola către Romani.

VII. Traducerea Noului Testament

Engleza a fost binecuvântată cu multe (după unii *prea* multe) traduceri. Aceste traduceri se împart în patru categorii generale:

1. Foarte literale

Așa-numita Traducere „Nouă” (1871) a lui J. N. Darby și ediția *English Revised Version* (1881), precum și varianta americană a acesteia, *American Standard Version* (1901)

sunt extrem de literale, ceea ce înseamnă că sunt instrumente foarte utile pentru studiu, dar cu efect minim pentru închinăciune, lectură publică sau memorare. Confruntată cu opțiunea acestor versiuni, marea majoritate a creștinilor nu a renunțat la stilul maiestuos și frumusețea ediției King James (1611).

2. Echivalență completă

Sunt versiuni suficient de literale, care urmează foarte îndeaproape textul original ebraic sau grec, atunci când regulile limbii engleze permit acest lucru, reușind totuși să permită o traducere mai liberă, din care să nu lipsească expresiile idiomatice și stilul adecvat. Printre aceste traduceri se numără edițiile *King James Version*, *New King James*, *Revised Standard Version*, *New American Standard Bible*. Din nefericire, traducerea RSV, deși este în general vrednică de încredere în Noul Testament, în redarea Vechiului Testament păcătuiește, prin faptul că oarecum diminuează multe profeții mesianice. Această tendință periculoasă se constată astăzi chiar la unii cărturari ce în trecut avuseseră o poziție sănătoasă. Comentariul Biblic al Credincioșilor a fost editat pentru a se conforma cu ediția NKJV, aceasta fiind opțiunea cea mai viabilă între minunata, dar arhaică ediție King James Version (KJV) și limbajul modern actual, fără a se mai recurge la pronumele arhaice. De asemenea în ediția amintită, *New King James Version*, se rețin unele versete pe care cele mai multe versiuni moderne le elimină (vezi notele asupra textului în CBC).

3. Echivalență dinamică

Acest tip de traducere este mai liberă decât cele din categoria echivalenței complete, uneori traducătorul recurgând la para-

frazare — tehnică întru totul valabilă, atâta timp cât cititorul a fost avizat în această privință. Traducerea Moffatt, NEB (*New English Bible*), NIV (*New International Version*) și Biblia de Ierusalim fac parte din această categorie de traduceri ale Bibliei. S-a plecat de la încercarea de a comprima gânduri întregi în structuri pe care se crede că Ioan și Pavel le-ar fi folosit, dacă și-ar fi redactat lucrările în epoca noastră și, bineînțeles, în limba egleză! Atunci când se utilizează în mod conservator metodologia respectivă, ea poate constitui un instrument util.

4. Parafrazările

O parafrazăre caută să transmită textul gând cu gând, permițându-și adesea o seamă de licențe prin adăugarea de material suplimentar. Întrucât textul se îndepărtează foarte mult de forma inițială a originalului, există întotdeauna pericolul ca traducătorul să recurgă la prea multe interpretări în traducerea parafrazată. De pildă, traducerea *Living Bible*, deși e evanghelică în ton, totuși ia multe decizii interpretative, care, în cel mai fericit caz, sunt pasibile de dezbateri.

Parafrazarea lui J.B. Phillips (pe care traducătorul respectiv o numește traducere) este o frumoasă realizare din punct de vedere literar. În plus, traducătorul susține că redă în cuvintele sale ceea ce ar fi vrut să spună Petru și Pavel, de pildă.

Este bine să avem la îndemână câte o Biblie din cel puțin trei dintre categoriile enumerate, pentru a putea efectua studii comparative. Totuși opinia noastră este că traducerea de genul echivalenței complete, cum este cea folosită în CBC, prezintă cele mai puține pericole pentru studiul biblic detaliat.